Qüestionari de «Qui decidix què es produïx?»

p.profedeeconomia

Nom i cognoms | Grup | Data

Contesta en fulls a banda, numerant cada pregunta. Es valora la precisió del vocabulari econòmic, la correcció dels càlculs i que la justificació siga clara. En la teoria no n'hi ha prou amb copiar la definició: cal raonar-la.

Bloc A · Teoria preguntes 1 a 14

1. Enuncia les tres preguntes que tota societat ha de respondre i explica, amb un exemple, per què estan connectades entre si.
2. Què és un sistema econòmic? Per què es diu que el mercat no és un fet natural, sinó una manera històrica d'organitzar la producció?
3. En un sistema de mercat, qui respon les tres preguntes i com es coordinen milions de decisions sense que ningú les dirigisca? Quins són els seus tres pilars?
4. Explica la metàfora de la **mà invisible** seguint tot el procés en un bé que comença a escassejar. Qui dona l'ordre, en eixe procés?
5. En una economia de planificació central, qui decideix i de qui són els mitjans de producció? Posa dos referents històrics i digues de quina època.
6. El preu del pa a Moscou va estar fixat durant dècades i hi havia cues per a comprar-ne. Explica, amb el concepte d'**informació**, per què un preu congelat acaba provocant desabastiment.
7. Compara els tres sistemes en **eficiència**, **equitat** i **llibertat**. Per què no es pot dir que un siga el millor sense dir abans quin criteri uses?
8. Què és una economia mixta? Per què es diu que el debat polític actual no és entre mercat pur i planificació pura?
9. Explica les quatre funcions del sector públic en una economia mixta i posa un exemple real de cadascuna.
10. Resumeix la posició de Smith i la de Keynes i digues exactament en què discrepen. Quina de les dues justifica una pujada de la despesa pública en una recessió?
11. Què és el creixement econòmic i com es representa en la frontera de possibilitats de producció? Per què produir més d'un bé i menys d'un altre **no** és créixer?
12. Enumera els factors del creixement econòmic. Per què es diu que la tecnologia i el capital humà són els decisius a llarg termini?
13. Distingeix creixement econòmic i desenvolupament. Pot una economia créixer i no desenvolupar-se? Posa'n un exemple i explica'l.
14. Dona tres motius pels quals el PIB per capita és un indicador insuficient del benestar. Quines tres dimensions mesura l'IDH i què hi afig respecte del PIB?

15 Créixer i repartir-ho entre més gent

Un país tanca l'any amb estes dades:

PIB real 2024: **120.000 M€**	Població 2024: **10 milions**
PIB real 2025: **124.800 M€**	Població 2025: **10,15 milions**

a) Calcula la taxa de creixement del PIB real.

b) Calcula el PIB per capita dels dos anys i la seua taxa de variació.

c) Per què les dues taxes no coincideixen? Explica en quin cas el PIB pujaria i el PIB per capita baixaria.

d) El país veí ha crescut un 4 % en termes **nominals**, amb els preus pujant també un 4 %. Ha crescut de veritat? Raona-ho.

e) Amb què completaries estes dades per a poder dir si el país s'ha **desenvolupat**?

16 Consum hui o capital per a demà

Una economia pot produir, com a màxim, **60** unitats de béns de consum o **40** unitats de béns de capital. La seua frontera és una recta entre els dos extrems.

a) Quin és el cost d'oportunitat d'una unitat de béns de consum? I d'una de capital?

b) El país A produeix 45 de consum i el país B, 30. Quant de capital pot produir cadascun si és eficient?

c) D'ací a deu anys, quin dels dos tindrà, previsiblement, una frontera més gran? Per què? Què ha pagat a canvi?

d) Els dos creixen un 10 % en els dos béns. Quins són els nous màxims? Canvia el cost d'oportunitat? Per què?

e) En lloc d'això, una innovació millora **només** la producció de béns de capital. Dibuixa què li passa a la frontera i digues si ara el cost d'oportunitat és el mateix.

17 Dos països, dues maneres de viure

INDICADOR	PAÍS A	PAÍS B
PIB (milions de $)	500.000	360.000
Població (milions)	25	20
Esperança de vida (anys)	74	81
Anys mitjans d'escolarització	9	12
Índex de Gini	0,45	0,28

a) Calcula el PIB per capita de cada país.

b) Quin país és més ric? Quin està més desenvolupat? Justifica les dues respostes amb les dades.

c) Què mesura l'índex de Gini i què vol dir que el d'A siga més alt?

d) Per què l'IDH combina tres dimensions en lloc de mirar només la renda?

e) Un dirigent del país A diu: «Som més rics, per tant vivim millor». Quina part de l'afirmació és positiva i quina és normativa?

18 Qui decideix, en cada cas

Per a cada situació indica **a quin sistema econòmic** correspon —mercat, planificació central o economia mixta— i **quina de les tres preguntes** està responent. Justifica-ho en una línia.

1. Una empresa de gelats amplia la producció perquè n'ha pujat el preu.
2. Un pla estatal fixa quantes tones d'acer es produiran l'any que ve.
3. L'Estat garanteix l'educació gratuïta fins als 16 anys.
4. Una fàbrica substitueix operaris per robots perquè li ix més barat.
5. El Govern fixa un salari mínim interprofessional.
6. El preu del pa porta trenta anys igual i hi ha cues a la porta del forn.
7. Es dona una subvenció a qui compre un cotxe elèctric.
8. Una empresa nova decideix quin disseny de sabatilles trau al mercat.

19 De què depén que una economia cresca

Indica quin **factor del creixement** explica cada cas i justifica-ho:

1. Un pla de formació professional dual amb les empreses de la zona.
2. Un port nou i l'arribada del corredor mediterrani.
3. Un sistema judicial que resol un conflicte entre empreses en tres mesos en lloc de tres anys.
4. Una empresa digitalitza els processos i produeix el mateix amb menys hores.
5. Arriba població jove en edat de treballar.

Per acabar: tria **dos** d'estos cinc casos i explica si, a més de creixement, produeixen **desenvolupament**. Què faria falta perquè en produïren?